

Dkt. Roger Green, Ukristo wa Marekani, Kipindi cha 16, Uinjilisti katika Karne ya 19 ' DL Moody

© 2024 Roger Green na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Roger Green katika mafundisho yake kuhusu Ukristo wa Marekani. Hii ni kipindi cha 16, Uinjilisti katika Karne ya 19, DL Moody.

Hotuba nambari 12, Uinjilisti katika Karne ya 19, na ni aina tu ya ukumbusho, jinsi ninavyoshughulikia hotuba hii ni kuzungumzia watu wawili ambao waliendeleza Uinjilisti peke yao katika Karne ya 19 kwa maisha yao, huduma yao, theolojia yao, na hawa wote walikuwa watu wa ajabu sana.

Kwa hivyo, siji kwenye hotuba hii, unajua, hapa kuna sifa kuu za theolojia ya Kiinjili au hapa kuna aina za kanuni za kitheolojia. Tutafanya kidogo tu tunapozungumzia theolojia ya Kiinjili katika Karne ya 20, lakini hivi sasa, tunazungumzia theolojia ya Kiinjili katika Karne ya 19. Kwa hivyo tulizungumzia Finney na jinsi mtu huyu alivyokuwa muhimu na jinsi alivyo mkosoaji, kwa hivyo tunahitaji kukumbuka Finney na uamsho wa Finney, ambao ningeuhesabu kama Uamsho Mkuu wa tatu huko Amerika, na sasa tuko katikati ya kuzungumzia Dwight L. Moody.

Sawa, ni kama ukumbusho wa kile tulichosema: Dwight L. Moody, Northfield, Massachusetts, aliamia Boston, alifanya kazi katika duka la viatu la mjomba wake, na kulikuwa na mtu mmoja kwa jina Edward Kimball, na hapa Boston ndipo, mahali ambapo duka la viatu lilikuwa, hili ndilo bamba ambalo bado linabaki leo ambalo tutalionga katika moja ya safari zetu kupitia Boston. Kwa hivyo tumebadilishwa hapa, na nadhani hiyo ni kama tulivyopitia huduma ya mwalimu wake wa shule ya Jumapili, Edward Kimball. Nadhani tulisimama na hilo kwa sababu Edward Kimball kisha alijaribu kujiunga na kanisa. Hilo lilikuwa jambo la kawaida kwa Dwight L. Moody kujiunga na kanisa, na alijaribu kujiunga na kanisa la Mount Vernon, Kanisa la Mount Vernon Congregational, tutakuonyesha picha ya hilo baada ya dakika moja, lakini hapa kuna uchambuzi wa Edward Kimball au, unajua, uelewa wa Dwight L. Moody.

Kwa kweli naweza kusema, kwa kusema hivyo, ninatukuza neema isiyo na kikomo ya Mungu kama alivyopewa, kwamba nimeona watu wachache ambao akili zao zilikuwa nyeusi kiroho kuliko zile zake alipoingia darasani mwangu la shule ya Jumapili. Nadhani kamati ya Kanisa la Mount Vernon, hiyo ndiyo kamati ya kuamua kama kuwa mshiriki, nadhani kamati ya Kanisa la Mount Vernon mara chache ilikutana na mwombaji wa uanachama, kuna uwezekano mkubwa wa kuwa Mkristo mwenye mitazamo iliyo wazi na iliyo wazi kuhusu ukweli wa injili, na pia kujaza nyanja yoyote pana ya manufaa ya umma. Sasa, hii inavutia sana kwamba hili lilisemwa kuhusu Dwight L. Moody katika hatua hii ya maisha yake kwa sababu ikiwa kuna mtu yeyote,

ni kama amesimama mabegani mwa Charles Finney. Ikiwa kuna mtu yeyote ambaye alikuwa Mkristo aliye wazi kuhusu mitazamo iliyo wazi kuhusu ukweli wa injili na alikuwa na manufaa makubwa ya umma, bila shaka ingekuwa, bila shaka, Dwight L. Moody.

Na kwa hivyo, hii inavutia sana: mwalimu wa shule ya Jumapili alisema hivi kumhusu. Kwa hivyo, kwa mwaka mmoja, Moody hakukubaliwa katika kutaniko hili. Hawakuhisi kwamba alikuwa tayari kuwa mshiriki wa kutaniko, kwamba hakuwa na moyo wa kufanya hivyo au akili ya kufanya hivyo.

Inavutia sana. Kwa hivyo, huyu hapa Moody anataka kujiunga na kanisa lakini hakuweza. Hapa kuna Kanisa la Usharika la Mount Vernon huko Boston.

Iko juu ya Kilima cha Beacon. Ilikuwa juu ya Kilima cha Beacon. Na hiyo ndiyo kanisa lenye nguzo nyeupe pale ambazo unaweza kuziona kando ya Mtaa wa Mlima Vernon.

Kwa kifupi kuhusu kanisa, ni hadithi ya kusikitisha kidogo, kwa kweli. Kanisa lilihama kutoka mahali hapa mwishoni mwa miaka ya 1890 na kujenga upya kanisa lingine. Hili lilibomolewa.

Hilo halipo tena kwenye Mtaa wa Mount Vernon. Walijenga upya kanisa lingine kwenye kona ya Mass Avenue na Mtaa wa Beacon. Na sasa kanisa hilo limegeuzwa kuwa kondomu.

Kwa hivyo, unapoonaa kanisa hili lenye historia ya aina hii, na sasa ni kondomu, kondomu za gharama kubwa sana katika jiji la Boston. Kwa hivyo, kanisa hilo si kanisa tena. Lakini unaweza kutaka kukumbuka jina la kanisa hili, Kanisa la Mount Vernon Congregational, Boston.

Hilo ni muhimu sana kuhusiana na aina ya safari ya kiroho ya Moody, nadhani tunaweza kusema. Nadhani, sawa, hatukuiona yoyote kati ya hizo. Kwa hivyo, sawa, sasa 1856 ni mpito muhimu katika maisha ya Moody.

Mnamo 1856, Moody alihamia Chicago. Alipokuwa Chicago, alihamia huko na kuanzisha biashara huko. Kwa hivyo, akajulikana kama mfanyabiashara mzuri sana.

Kuhusu biashara aliyoanzisha alipokuwa Chicago, una wazo lolote kuhusu biashara ambayo angeanzisha alipokuwa Chicago? Duka la viatu. Anauza viatu, jambo ambalo kampuni yake ilifanya.

Kwa sababu hiyo ni kazi, alijifunza kutoka kwa mjomba wake huko Boston, na kutoka kwa Edward Kimball na mwalimu wake wa shule ya Jumapili huko Boston, na kadhalika. Kwa hivyo yeye ni mfanyabiashara aliyefanikiwa sana. Sasa, lakini kama mfanyabiashara, ana bidii sana kanisani.

Kuna mambo mawili kuhusu shughuli zake za kanisani ambayo alianza kujulikana kwayo. Alienda kanisani huko Chicago, ambalo bado si kanisa lake, lakini alienda kanisani huko Chicago linaloitwa Kanisa la Plymouth Congregational. Na kuna mambo mawili ambayo alijulikana kwayo katika kanisa hilo.

Kwanza kabisa, alikuwa mtu mzuri wa kuajiri watu kanisani. Angezungumza na watu kuhusu Bwana na kuajiri watu, kuwaleta watu kanisani, na pia kuwaleta watu shuleni. Kwa hivyo, alikuwa mtu mzuri wa kuajiri watu kanisani na shuleni Jumapili.

Kwa hivyo, hii ingemsaidia, bila shaka, kwa maisha yake ya baadaye, bila shaka kuhusu hilo. Nambari ya pili, alipendezwa sana na shule ya Jumapili kiasi kwamba kutoka kanisani hapo, alianzisha shule yake ya Jumapili. Aliongoza shule ya Jumapili.

Alikuwa mwalimu katika shule ya Jumapili na aliajiriwa katika shule ya Jumapili. Na hivyo, aina hii ya harakati ya shule ya Jumapili, ambayo ilianza mwishoni mwa karne iliyopita nchini Uingereza, inakuja hapa Marekani. Harakati ya shule ya Jumapili huko Amerika na Moody ilijulikana kwa pamoja.

Na kwa hivyo, anaanza kuajiri kwake. Sasa, atahusika zaidi katika hili baadaye. Lakini hivi sasa, ana biashara.

Ana kazi ya kufanya wakati wa wiki, akiuza viatu. Ni mfuasi wa kanisa hili, lakini ni mtafutaji mzuri wa kazi kanisani na shule ya Jumapili. Ndiyo, hiyo ni kweli.

Naam, hivi sasa, kimsingi tunazungumzia kuhusu watoto anaowaajiri. Sawa. Sawa.

Jambo lingine kuhusu Moody, na hili linakuwa muhimu kwa maisha yake, lakini pia kwa uinjilisti katika karne ya 19, ni kwamba anaamua kuacha biashara yake, kuuza biashara yake, na kuingia katika kazi ya Kikristo. Sitaki kusema kwamba anafanya kazi ya muda wote kwa sababu sote tunafanya kazi ya Kikristo kwa muda wote. Lakini anaamua kwenda kufanya kazi ya Kikristo ya aina tofauti zaidi ya kuuza viatu.

Anaamua kufanya hivyo. Na anapoingia katika huduma hii, huwa hajawahi kuteuliwa. Kwa hivyo, kila kitu ambacho Moody alifanya kuhusu mahubiri yake na huduma yake ni kama mtu wa kawaida.

Hakuwa kama Phinney. Phinney aliwekwa wakfu katika huduma ya Presbyterian. Na baadaye, kwa kweli, Phinney aliwekwa wakfu katika huduma ya kusanyiko pia.

Lakini hiyo si kweli kwa Moody. Yeye ni mtu wa kawaida, na anaanzisha huduma za aina hii kama mtu wa kawaida. Kwa hivyo, sawa.

Kwa hivyo nitataja nne kati yao, nne kati ya huduma zake, ambazo hatimaye hushikamana. Sawa. Moja, anaongea sana.

Kwa sababu alijulikana sana kwa ukuaji wa shule yake ya Jumapili huko Chicago, anazungumza sana kwenye mikutano ya shule ya Jumapili. Sasa, sijui. Je, kuna yeyote kati yenu aliyehudhuria mikutano ya shule ya Jumapili? Nilikulia katika jiji la Philadelphia, na huko Philadelphia, Philadelphia ilikuwa maarufu kwa mikutano ya shule ya Jumapili. Umewahi kuhudhuria.

Lakini haya ni madhehebu tofauti yanayokusanyika kwa siku nzima katika kanisa fulani la mtaa, yakizungumzia shule ya Jumapili, yakisikia watu wakizungumzia shule ya Jumapili, yakionyesha rasilimali za shule ya Jumapili, na kadhalika. Kuna mtu mwingine yeyote, je, hilo linakugusa sana katika suala la kukua katika kanisa lako? Je, ulikutana na makanisa mengine kuzungumzia mambo ya shule ya Jumapili? Naam, alijulikana sana kwa hilo. Jina lake likaunganishwa na kazi ya shule ya Jumapili, nadhani unaweza kusema.

Sawa. Kwa hivyo hilo ni jambo moja. Jambo la pili alilofanya ni kuwahubiria wanajeshi wakati wa Vita vya wenyewe kwa wenyewe.

Kwa hivyo, alihisi kwamba hii inaweza kuwa huduma ambayo angeweza kuihubiria wanajeshi. Sasa, yeye mwenyewe, tunapaswa kuzingatia, alikuwa mpinga-mapambano. Alipoulizwa kila mara kuhusu hili, alisema, mimi ni mpinga-mapambano wa Quaker.

Kwa hivyo, alikuwa pamoja na Waquaker katika suala hili la amani, ingawa yeye mwenyewe hakuwa Mquaker, ni wazi, kwa dhehebu au ushirika, lakini alijiita mpinga-mapambano wa Waquaker. Lakini alihisi kwamba huduma moja ambayo angeweza kufanya ilikuwa kuwatia moyo wanajeshi katika maisha yao ya kiroho. Kwa hivyo, alikuwa mhubiri wakati wa Vita vya wenyewe kwa wenyewe kwa wanajeshi.

Kwa hivyo hiyo ni nambari mbili. Nambari tatu, hatimaye, ataanza na kuanzisha kanisa lake mwenyewe. Kwa hivyo, atafanya hivyo, sasa tutazungumzia hilo baadaye kidogo, lakini hiyo ni aina ya tatu ya huduma ambayo hatimaye anabadilika kuwa.

Alianzisha kanisa lake mwenyewe, na Finney alifanya vivyo hivyo katika Jiji la New York. Finney alianzisha kanisa lake katika Jiji la New York. Sasa hatimaye, aliondoka New York kwenda Chuo cha Oberlin, lakini alifanya vivyo hivyo.

Lakini Moody anaanzisha kanisa zaidi kuhusu hilo baadaye. Jambo la nne analofanya ni kuhudumu kama rais wa YMCA huko Chicago. Kwa hivyo ninahitaji kurudi hapa kwa sababu tu, oh hapana, sikufanya hivyo.

Sawa. Je, ninahitaji? Kwa nini ninahitaji? Sawa. Ubarikiwe moyo wangu.

Sawa. Sahau. Sahau tu haya yote sasa hivi.

Huoni chochote kati ya hivi. Huoni chochote kati ya hivi. Hakuna.

Sawa. Unakumbuka hilo? Unakumbuka hilo? Unakumbuka? Loo, ndio. Unakumbuka haya yote? Sawa.

Huoni. Ndiyo. Huko Chicago, kanisa lake.

Nilitaka kupata jina hili. Hilo hapo. Lo!

Lo! Kanisa lilianzishwa Chicago. Na tutazungumzia zaidi kuhusu kanisa hilo.

Naam, YMCA. YMCA ilianzishwa na George Williams nchini Uingereza. Kuna tarehe zake, 1821, 1905.

Na tunapaswa kutaja hili kwa sababu tutahusisha Moody na YMCA, Chama cha Kikristo cha Vijana. Hili lilianzishwa kama harakati ya kiinjilisti katika miji ya ndani ya Uingereza na kisha katika miji ya ndani ya Amerika. Lilianzishwa kama harakati ya kiinjilisti iliyo wazi.

Ilikuwa ni kwa sababu vijana wengi walikuwa wakiingia mijini kufanya kazi viwandani. Wengi wao walikuwa wahamiaji wakiingia kufanya kazi viwandani. Saa nyingi.

Labda baadhi yao hawakuwa na uhusiano na makanisa. Kulikuwa na huduma ya kuwafikia watu, huduma ya kiinjilisti inayojulikana kama YMCA, kwao. Naam, huko Chicago wakati wa Moody, akawa rais wa YMCA kwa sababu, wakati wake, YMCA bado ni harakati ya kiinjilisti sana.

Inawatunza vijana hawa mjini wanaofanya kazi, labda katika viwanda na kadhalika. Wanapata mahitaji yao ya kijamii. Wanapata mahitaji yao ya kimwili, lakini pia wanapata mahitaji yao ya kiroho.

Na wengi wa vijana hawa walikuja kwa Bwana kupitia huduma ya YMCA. Kwa hivyo, shirika hili la kimataifa. Sasa, baadhi yenu, nadhani, mngejua zaidi kuliko mimi. Huko Amerika, hamfikirii YMCA kama harakati ya uinjilisti, sivyo, huko Amerika? Kwa kweli, wamebadilisha jina lao kisheria.

Sijui kama hii ni kweli kimataifa, lakini kisheria, je, iko Amerika tu au ni ya kimataifa? Jina halali la YMCA sasa ni lipi? Y. Y. Y. Y tu. Na kisha kwa herufi ndogo sana, unapona nembo yao, herufi ndogo sana. Karibu na Y ni YMCA, lakini ni ndogo sana. Kwa hivyo, Y. Sasa, inaweza kuwa katika sehemu zingine za ulimwengu ambapo YMCA bado inadumisha huduma yake ya Kikristo, ya kiinjilisti, na ya uinjilisti.

Ndiyo. Kweli? Sawa. Sawa.

Kwa hivyo, kuna sehemu duniani ambapo bado ni waaminifu kwa mwanzilishi wao wa awali. Kwa hivyo, YMCA. Nilikuwa, nadhani nilikuwa Taiwan, kama nakumbuka, na tuliona YMCA, na nilizungumza na watu wa Taiwan, na wakasema, hapana, YMCA hapa ni ya uinjilisti sana.

Ni huduma kama ilivyokusudiwa kuwa siku zote. Kwa hivyo, sina uhakika tunachokiona Amerika. Sijui ni kweli kiasi gani duniani kote, lakini hakika ni kweli Amerika.

Hangewahi kuhusishwa na YMCA kama isingekuwa bado ni kweli kwa madhumuni yake ya uinjilisti. Kwa hivyo, yeye ndiye rais wa YMCA. Kwa hivyo, mambo hayo manne yanaanza kumtia alama yeye na huduma yake.

Sawa. Sasa, jambo lingine kumhusu. Kama Finney, Moody anaenda Uingereza na anaanza kuhubiri Uingereza.

Aina yake ya kwanza ya huduma ya uzinduzi nchini Uingereza ilikuwa kuanzia 1873 hadi 1875. Sasa, alipoenda Uingereza, Waingereza walimpokea vizuri sana. Kwa kweli maelfu ya watu wangukuja kumsikiliza Charles Grandison akimsikia Dwight L. Moody akihubiri .

Wahubiri wengi muhimu wa Uingereza wangewakaribisha makanisani mwao kuhubiri. Sasa, mmoja wa watu muhimu zaidi alikuwa mtu aliyeitwa Spurgeon. Spurgeon alikuwa na maskani yake London, na Spurgeon angemwalika Moody kuja kuhubiri maskani.

Kulikuwa na kanisa lingine kubwa hapo lililoitwa City Temple. Jamaa mmoja aliyeitwa Parker angemtaka Moody aje kuhubiri kanisani mwake. Kwa hivyo, kwa ufupi, Moody alijulikana kama mwinjilisti wa kimataifa, na akasafiri kurudi Uingereza, Scotland, Wales, Ireland, na kadhalika.

Lakini aliporudi Amerika, alikubaliwa kama Finney. Finney alipokwenda huko na kisha akarudi baada ya miaka michache, ilikuwa kwa Dwight L. Moody. Aliporudi Amerika, alikaribishwa na maelfu ya watu kama mwinjilisti huyu mkuu wa kimataifa.

Na hapo ndipo aina yake ya umaarufu wa kimataifa, nadhani unaweza kusema, ndipo umaarufu wake ulipoanza kujitokeza. Sasa, hapa, mahali fulani njiani, tunapaswa kuzungumzia mtindo wake wa kuhubiri. Je, kuna yeyote anayekumbuka ufafanuzi tuliotoa wa kuhubiri ambao nilitoa katika kozi? Kuhubiri ni nini? Ufafanuzi wa kuhubiri ni upi? Kuhubiri ni ukweli wa Mungu unaokuja kupitia utu.

Hiyo ni kweli. Sawa. Kwa hivyo, Moody.

Unakumbuka tulizungumzia kuhusu Whitfield na Edwards na jinsi walivyokuwa tofauti katika mtindo wao wa kuhubiri? Ni kitu kimoja kati ya Finney na Moody. Finney alikuwa wakili akihubiri kwa saa mbili, akikutazama moja kwa moja machoni. Unakumbuka mtazamo wa Finney akikutazama moja kwa moja? Kama ulikuwa mwenye dhambi, akikutaja wakati mwingine katika 'Nakuona, wewe mwenye dhambi,' kwenye roshani ukijaribu kujificha kutokana na dhambi zako.

Naona. Kwa hivyo, huyo ni Finney, wakili. Moody, kinyume chake kabisa.

Hadithi za kipumbavu, za kinyumbani sana. Alikuwa kama babu yako huko juu akihubiri na kukuambia hadithi za Biblia na kadhalika. Hakungeweza kuwa na mhubiri mwingine zaidi ya Finney na Moody, lakini Mungu huwatumia kupitia utu, bila shaka kuhusu hilo.

Kwa hivyo, sawa. Kwa hivyo, anatulia, na kisha ana mawili; mara tu anaporudi Amerika, ana maeneo mawili ya kazi, maeneo mawili ambayo ni kama makao makuu yake. Sehemu moja ambayo makao makuu yake ni kwamba anaenda Northfield na kurudi nyumbani kwake, na anaanzisha Northfield kama makao makuu muhimu sana kwa huduma yake.

Nafasi ya pili itakuwa Chicago, ambapo hatimaye ataanzisha kanisa, na tutaona hilo. Sawa. Kwa hivyo, kati ya Northfield na Chicago, hebu tuzungumzie baadhi ya huduma alizoanzisha.

Kwa hivyo, sawa. Lo. Sawa.

Kwa hivyo, oops. Sawa. Haya tuendeleo.

Sawa. Kwa hivyo, kwanza huko Northfield. Huko Northfield, anaanzisha aina mbili za vyo.

Sio vyo vikuu kama tunavyovifikiria leo, lakini vilikuwa mahali pa kuwafunza wanaume na wanawake maarifa ya Biblia na maarifa ya historia na theolojia ya Kikristo na kadhalika. Na hivyo, hiyo iliitwa Seminari ya Northfield kwa Wanawake Vijana. Usidanganyike na neno seminari.

Haikuwa kwamba wanawake hawa walikuwa wameenda chuo kikuu na kisha wako seminari, lakini Seminari ya Northfield kwa Wanawake Vijana na Shule ya Mount Hermon kwa Wavulana. Kwa hivyo, 1879, 1881. Kwa hivyo, huko Northfield, shauku yake ya kuwaelimisha vijana na haswa kuwaelimisha kuelewa Biblia na theolojia inakuwa muhimu sana kwa Moody na itabaki naye kwa maisha yake yote.

Jambo lingine lililokuwa muhimu huko Northfield lilikuwa Mikutano ya Northfield. Mikutano ya Northfield. Sasa, hizi zilikuwa nini? Na tutazungumzia hizi baadaye tutakapofika kwenye Ukada wa Kimarekani na Uinjilisti.

Mikutano ya Northfield ilikuwa mikutano ya kiangazi. Iliitwa mikutano ya kinabii kwa sababu kwa kiasi kikubwa, ingawa shauku kubwa ilikuwa katika kufundisha Biblia, ilikuwa katika kuzingatia unabii wa Biblia na kujaribu kujua kama unabii wa Biblia unatimia katika siku zetu na kadhalika. Kwa hivyo, ikajulikana kama mikutano ya kinabii.

Sasa, Northfield haingekuwa mahali pekee. Ingekuwa moja ya mahali pa kwanza kuanzisha mikutano hii ya kiangazi, lakini haingekuwa mahali pekee ambapo ingefanya hivi. Kungekuwa na mahali pengine ambapo ingefanya hivi.

Sasa, kutoka kwenye Mkutano wa Northfield, nataka kuzungumzia Mkutano wa Northfield, lakini niliona mkono. Carter, je, ulikuwa na mkono wako? Ndiyo. Leo, unamaanisha.

Ndiyo. Sawa. Hizi mbili ziliungana, nataka kusema, mnamo mwaka wa 1950 hivi.

Ingenibidi niangalie hilo. Hizi mbili ziliungana, na bado kuna Shule ya Northfield Mount Hermon kwa wavulana na wasichana. Huo ndio mwanzo wake.

Ndiyo. Hapa ndipo inapoanzia. Ndiyo.

Northfield ni kama Kaskazini ya Kati ya Massachusetts. Umewahi kwenda Northfield? Unaweza kutuambia Northfield? Umewahi kwenda Northfield. Je, tuko sahihi? Kaskazini ya Kati ya Massachusetts, kama Northfield.

Sawa. Kwa hivyo, ndio, hizi ziliungana, na shule bado ipo leo, lakini huu ndio mwanzo wa shule hiyo. Je, ni sawa?

Sijui chochote kuhusu shule hiyo, lakini ndio. Kwa hivyo, kama Chuo cha Oberlin. Sawa.

Ndiyo. Sawa. Sawa.

Sawa. Haya basi. Kwa hivyo, sijui.

Sijui mengi kuhusu, lakini ndio. Ndiyo. Hakuwahi kuteuliwa.

Hakuwahi kuwekwa wakfu. Alichofanya, alifanya kama mtu wa kawaida, hata mahubiri na huduma yake. Hakuwahi kuwekwa wakfu kwa huduma kama Finney.

Ndiyo. Ndiyo, alifanya hivyo hadi alipoanzisha kanisa lake mwenyewe na kisha Taasisi ya Biblia ya Moody. Hilo likawa kanisa huru wakati huo, lakini usharika ndio aliiolelewa nao baada ya kuongoka kwake.

Alipokwenda Chicago, alijiunga na kanisa la kusanyiko. Kwa hivyo hiyo ilikuwa aina ya utamaduni wake. Sawa.

Kwa hivyo, Mkutano wa Northfield. Sasa, sehemu ya Mkutano wa Northfield iliitwa Harakati ya Kujitolea ya Wanafunzi. Kwa hivyo, unataka kuhusisha hilo na Mkutano wa Northfield kwa sababu aina hiyo ya ilitoka kwenye Mkutano wa Northfield kwa sababu watu wengi waliohudhuria mkutano huo, kwenye mkutano wa Biblia wa kinabii, walikuwa wanafunzi kutoka vyyo na vyyo vikuu mbalimbali.

Kwa hivyo sasa tuna Harakati ya Kujitolea ya Wanafunzi. Sasa, Harakati ya Kujitolea ya Wanafunzi ilikuwa kimsingi harakati ya wanafunzi wa vyyo vikuu kwa ajili ya misheni. Ilikuwa harakati ya wanafunzi wa vyyo vikuu na wanafunzi wa vyyo vikuu waliojitolea kuwa wamishonari.

Hili hakika linaendana na ukweli kwamba karne ya 19 ilikuwa karne kubwa zaidi kwa umisheni katika historia ya kanisa. Na hii ni tafakari ya hilo. Sasa, kumbuka kuhusu wakati huu, baadaye kidogo, baadaye kuliko huu, lakini kumbuka kuhusu wakati huu ambapo Chuo cha Gordon kilianzishwa.

Tulianzishwa kama shule ya mafunzo ya kimisionari katika chumba cha chini cha Kanisa la Mtaa wa Clarendon ili kuwafunza wanaume na wanawake kwenda Kongo ya Ubelgiji. Kwa hivyo taasisi yetu ilianza, na tutataja hilo tunapozungumzia karne ya 20, lakini taasisi yetu ilianza kutokana na harakati hii pia. Kwa hivyo sasa tunachotaka kuzingatia ni kwamba kuna harakati ambayo tutazungumzia sana inayoitwa dispensational premillennialism.

Kwa hivyo, tutakuwa na hotuba ndefu kuhusu Dispensational Premillennialism. Sasa, hebu tuseme hivi kuhusu Dispensational Premillennialism. Dwight L. Moody alikuwa Mmarekani mwenye msimamo mkali.

Hakuna shaka kuhusu hilo, na tutaelezea hili tunapoingia katika misingi ya kidini, lakini alikuwa Mmarekani mwenye msimamo mkali, bila shaka. Lakini alikuwa Mmarekani mwenye msimamo mkali sana. Na linapokuja suala la Utawala wa Miaka Efu Moja wa Kipindi cha Milenia, hakuwa Mkristo mwenye msimamo mkali wa Utawala wa Miaka Efu Moja wa Kipindi cha Milenia.

Kulikuwa na watu wengine, kama tutakavyoona, hatutajali kuhusu hilo leo, tutaona hili katika hotuba inayofuata, lakini kuna baadhi ya watu, kama tutakavyoona, ambao walikuwa kama Wa-Premillennia wa Dispensational na wa-fundamentalist walio na msimamo mgumu. Huwezi kuweka huwezi kuweka Moody katika hali hiyo. Mara

nyingi Moody alipouliza, Moody alipouliza, huduma yako inahusu nini? Wewe ni M-Premillennia wa Dispensational, unahubiri injili, umeanzisha shule na kadhalika, na makanisa.

Huduma yako inahusu nini? Na jinsi alivyoelezea huduma yake kila mara ni kwamba huduma yangu ni huduma ya mashua ya uokoaji. Watu wanaangamia katika maji ya bahari, nami ninaendesha mashua ya uokoaji kwa makasia, na ninaokoa wengi niwezavyo. Hivi ndivyo alivyohisi; hiyo ndiyo huduma ambayo Mungu alikuwa amempa.

Kwa hivyo, uko nje kwenye mashua ya uokoaji. Unaokoa watu wengi iwezekanavyo kutokana na kuzama majini. Kwa hivyo, hiyo mara nyingi ilikuwa aina ya maono yake kwa huduma yake mwenyewe. Kwa hivyo, hakuna aina ya, hakuwa amefunzwa chuo kikuu, hakuwa amefunzwa chuo kikuu, hakuwa na mafunzo ya kisheria sawa na Finney, hakuwa na aina sawa ya mafunzo ya seminari kama Finney, kinyume chake.

Na kwa hivyo, kama mtu wa kawaida, hivi ndivyo anavyofanya maisha yake yote. Sawa, ungemjua vyema. Tulisema kwamba alianzisha kanisa huko Chicago, kwa hivyo unaweza kumjua vyema kwa kile kilichokuja kuwa Kanisa la Moody upande wa kulia hapo, na kisha upande wa kushoto wa hilo ni Taasisi ya Biblia ya Moody.

Kwa hivyo zote mbili zilianzishwa na Dwight L. Moody. Ndiyo, sawa. Sawa.

Tutazungumzia hilo kwa kirefu. Kwa hivyo hivi sasa, kwa ajili ya imani ya kabla ya milenia, haraka sana, ni imani, ukifungua Biblia yako na kuisoma kwa makini, unagundua kwamba kuna vipindi mbalimbali ambapo Mungu alifanya agano na watu na kisha agano likavunjwa. Na kwa hivyo anafanya agano lingine.

Kwa hivyo anaweza kufanya agano na Adamu na Hawa, kisha anaweza kufanya agano na Ibrahimu, na kadhalika. Ukisoma Biblia yako kwa makini, utagundua kwamba kuna vipindi hivi mbalimbali katika historia ambapo Mungu alifanya agano, na watu wakavunja maagano, aina hiyo ya kitu. Tutazungumzia mengi kuihusu.

Lakini kwake, hakuwa yule tunayemwita mpinga-milenia mgumu wa kipindi cha kabla ya umilenia. Kulikuwa na watu waliokuja ambao walisema, hii ndiyo njia pekee ya kutafsiri Biblia. Usipoitafsiri hivi, huifasiri kwa usahihi.

Naam, Moody hakuwa hivyo. Huyu hakuwa mtu wa aina yake. Kwa hivyo, ndio.

Tuna hotuba ndefu kuhusu msimamo mkali wa Marekani na uinjilisti. Kwa hivyo, tulizungumzia hili sana wakati wa hotuba hiyo. Sawa.

Kwa hivyo, hapa kuna Kanisa la Moody na Taasisi ya Biblia ya Moody. Na bado ni waaminifu kwa huduma ambayo Mungu aliwapa. Je, kuna yeyote kati yenu aliyewahi

kwenda Kanisa la Moody au Taasisi ya Biblia ya Moody kwa bahati yoyote? Umewahi kwenda huko.

Umeiona. Je, unaenda kwa huduma au unaiona tu taasisi? Loo, sawa. Sawa.

Ndiyo. Acha niseme tu kitu kuhusu hilo: Sijui Kanisa la Moody. Ni wazi ni kanisa huru, lakini Taasisi ya Biblia ya Moody.

Taasisi ya Biblia ya Moody, inafanya kazi vizuri sana. Haidai kuwa chuo cha sanaa huria cha shahada ya kwanza kama Chuo cha Gordon. Inadai kuwa Taasisi ya Biblia ambapo huwafunza watu kuelewa Biblia na labda kuingia katika huduma, misheni, au kitu kama hicho.

Lakini kile inachofanya, kinafanya vizuri sana. Na ninaiheshimu sana Taasisi ya Biblia ya Moody kwa sababu wako wazi kabisa kuhusu kile walichoitwa kufanya. Na wanafanya hivyo.

Hawajaribu kuwa kama mtu mwingine. Hawajaribu kumwiga mtu mwingine. Kwa hivyo, wanafanya vizuri.

Kwa hivyo hizo ni baadhi ya huduma za Dwight L. Moody. Na kisha, alipofariki, aina zote hizi za huduma zilikuwa zikistawi sana. Kwa hivyo, sawa.

Kwa hivyo huyo ni Dwight L. Moody. Kwanza kabisa, una maswali yoyote kumhusu? Ni mambo ya wasifu tu, mambo yoyote ya wasifu kumhusu Moody? Jamaa mwenye nguvu sana, bila shaka. Alikuwa ameo na alikuwa na watoto tisa, kama ninavyokumbuka.

Na hivyo ndivyo alivyokuwa na familia. Ndiyo. Alikuwa ameo, na nadhani alikuwa na watoto tisa.

Loo, kanisa huko Boston? Ndiyo. Sawa. Nitarudi tu kwenye nukuu hiyo kuhusu umuhimu wa kanisa hilo.

Umuhimu wa kanisa hilo ni kwamba baada ya kuongoka kupitia huduma ya Edward Kimball, mwalimu wa shule ya Jumapili, alitaka kwenda kanisani hapa. Hili ndilo kanisa ambalo Edward Kimball alikuwa mshiriki. Kwa hivyo, alitaka uanachama katika kanisa hilo.

Na ilimchukua mwaka mzima kupata uanachama huo. Kama Edward Kimball alivyosema, alipofika mbele ya kamati, yaani, kamati ya uanachama, mara chache mwombaji wa uanachama, kuna uwezekano mkubwa wa kuwa Mkristo mwenye maoni wazi na yaliyo wazi kuhusu injili, bado kuna uwezekano mdogo wa kujaza

kiwango chochote cha matumizi ya umma. Kwa hivyo ndivyo walivyosema kuhusu jamaa huyu, Dwight L. Moody.

Haiwezekani kwamba atafanikiwa sana katika huduma. Kwa hivyo, hatutamkubali. Lakini aliendelea kufanya hivyo.

Baada ya mwaka mmoja, hatimaye walimkubali kwa ajili ya huduma. Lakini hapana, nilitaja hili kwa sababu tu ya kejeli yake, kwa namna fulani. Hawakuona uwezo wa Dwight L. Moody baada ya kuongoka.

Lakini alivumilia. Aliendelea kujifunza Biblia ili aweze kuwa mshiriki wa kanisa hili. Na hatimaye alifanya hivyo.

Lakini ilichukua muda mrefu. Na hivi ndivyo Edward Kimball, mwalimu wake mwenyewe, alivyosema kumhusu, jambo ambalo nadhani ni la kejeli kwa sababu ya jinsi alivyogeuka kuwa. Kwa hivyo huwezi kujua unashughulika na nani.

Unaposhughulika na watu wanaomjia Bwana, hujui uwezo wao utakuwaje wanapotimiza wito huo, sivyo? Naam, huyu hapa Dwight L. Moody. Je, hilo linamsaidia Ricardo? Kwa nini tulitaja kanisa hilo? Ndiyo. Walipomwita giza la kiroho, je, hilo lilikuwa jambo la kumhusu yeye hasa? Hapana, ni nani ambaye akili zake zilikuwa giza la kiroho kwa sababu hakujua mstari hata mmoja wa Biblia.

Hakuweza kukuambia mstari mmoja kutoka mstari mwingine. Kwa watu hawa, uelewa wa kibiblia ndiyo njia ya kuelezea Ukristo wao, uongofu wao, na kadhalika. Kwa hivyo ndivyo walivyokuwa wakizungumzia walipozungumzia giza la kiroho.

Sawa, kuna kitu kingine chochote kuhusu Moody mwenyewe? Sawa, dakika chache tu. Nitaanza hotuba inayofuata. Lakini kwa dakika chache tu sasa, tumetumia Finney na Moody kama njia ya kuelezea uinjilisti, uinjilisti wa Kiprotestanti katika karne ya 19.

Kwa hivyo, hebu tuseme tu mambo tunayoyajua kuhusu uinjilisti wa Kiprotestanti sasa katika karne ya 19 kwa sababu tumewaangalia Finney na Moody. Naam, hakika ilikuwa ya kibiblia, sivyo? Watu hawa ni walimu wa Biblia, wahubiri wa Biblia. Hakika ilikuwa ya uamsho, sivyo? Ilikuwa na nguvu sana katika uamsho.

Hilo lingekuwa kweli kuhusu uinjilisti katika karne ya 19. Hakika ilikuwa ni kuvuka Atlantiki kwa sababu watu hawa ni kama Finney na Moody wanahubiri injili Uingereza na pia Amerika. Na wauamsho wa Kiingereza wanakuja Amerika na kufanya uamsho.

Kwa hivyo, hakika ni ng'ambo ya Atlantiki. Hakika inaanza kuelewa usawa wa wanawake na wanaume katika Chuo cha Oberlin, taasisi ya kwanza ya elimu-mseto

nchini Marekani. Haikuogopa kuchukua msimamo wa kijamii, kwa mfano, kuhusu kukomesha sheria.

Nini kingine? Je, unaweza kufikiria sifa nyingine yoyote unapowaza Finney na Moody, kama vile kuhubiri kuwa muhimu, bila shaka, kwa watu hawa? Kitu kingine chochote? Namaanisha, hayo ni baadhi tu ya mambo yanayonijia akilini tunapowaza Finney na Moody na michango yao imekuwaje. Je, kulikuwa na michango mingine unayoweza kufikiria, Rachel? Kubwa katika uinjilisti, uamsho, uinjilisti, ni muhimu sana. Kutumia Biblia kama maandishi yao ya kuhubiri kuna athari kwa utamaduni na utamaduni mpana, bila shaka kuhusu hilo.

Finney na Moody wote walikuwa na athari katika utamaduni mpana. Watu hawa walionekana kama wanatheolojia wa umma, na Finney na Moody walikuwa wahubiri wa umma. Watu huko Amerika walijua majina ya Finney na Moody.

Huenda wasijue jina la seneta au mbunge wao kutoka jimbo lao, lakini wangejua jina la Finney na Moody. Bila shaka ni watu mashuhuri. Kuna kitu kingine chochote kinachokuja akilini mwako? Hivi ndivyo tunavyoweza kuelezea uinjilisti katika karne ya 19.

Baadaye, tutakuwa na hotuba ndefu kuhusu misingi ya kidini na uinjilisti katika karne ya 20. Tutaanza hotuba hii ili kuokoa muda, muda kidogo, kwa sababu tutakaporudi, kama ninavyosema, tuna Jumatatu pekee. Kisha tunaondoka Jumatano na Ijumaa.

Siku ya Jumatatu, tunajiandaa kwa mtihani, Jumatano, mtihani, na Ijumaa Kuu. Kwa hivyo, wow, sawa, wakati huo unaenda wapi? Kwa hivyo, tutaanza hotuba hii. Kwa hivyo hii ni hotuba nambari 13, Ukuaji wa Miji na Makanisa, hotuba ya 13.

Na tutafanya mambo matatu. La kwanza, sidhani kama nitamaliza la kwanza leo, kwa hivyo angalau tutalianzisha. Sawa, A, matatizo ya viwanda na ukuaji wa miji.

Matatizo ya ukuaji wa viwanda na ukuaji wa miji. Acha nibadilishe mtazamo wangu hapa. Sawa.

Sawa. Sasa, jambo la kwanza tunalotaka kukumbuka ni ukuaji wa miji na viwanda. Jambo la kwanza tunalotaka kukumbuka ni kwamba uchumi unabadilika haraka. Na hii ni kweli nchini Uingereza.

Hili ni kweli Amerika. Linabadilika haraka. Linabadilika haraka kutoka uchumi wa kilimo, na uchumi huo wa kilimo ulitawaliwa kwa namna fulani na baba mkuu, unajua, wa nchi.

Inabadilika haraka kutoka uchumi wa kilimo hadi uchumi wa mijini. Vituo vya mijini duniani, kama vile London, New York, au Boston, vinakuwa vituo vya kiuchumi vya

jamii ya Magharibi. Lakini kutokana na mabadiliko hayo, mara nyingi humaanisha kuvunjika kwa kile ambacho watu walikuwa wamezoea kwa sababu katika jamii ya kilimo, watu walikuwa wamezoea muundo wa familia.

Watu walikuwa wa familia. Na maisha ya familia na muundo wa familia vilikuwa kitovu cha maisha yako katika uchumi wa kilimo na maisha ya kilimo. Katika uchumi wa mijini sasa, maisha ya mijini, muundo wa familia umevunjika.

Wahamiaji huja kufanya kazi mijini, mara nyingi bila familia zao, wakilazimika kuacha familia zao nyumbani, au wakija kufanya kazi na familia zao, kila mtu katika familia anafanya kazi, kwa hivyo hawaonani mara kwa mara, jambo ambalo tutazungumzia pia. Kwa hivyo, sawa, kwa hivyo hilo ni jambo moja. Hapa kuna jambo lingine.

Nchini Amerika, biashara ya usafiri inabadilika kadri mfumo wa reli unavyokua. Kwa hivyo, kadri mfumo wa reli unavyokua na mfumo wa usafiri unavyokua, hiyo ilimaanisha kupanua masoko ya bidhaa zilizokuwa zikizalishwa mijini. Masoko yanapanuka kuelekea magharibi, kusini.

Sawa, na kadiri masoko yanavyopanuka, ndivyo wito unavyoongezeka kwa bidhaa hizo za jiji, ambayo ina maana kwamba watu katika miji wanapaswa kufanya kazi kwa bidii zaidi katika viwanda ili waweze kuzalisha nyenzo zinazotumwa magharibi au zinazotumwa kusini. Hilo litakuwa tatizo kubwa sana, kama tutakavyoona. Kwa hivyo, sawa, jambo lingine ambalo tunapaswa kuzingatia ni kwamba vituo vya kilimo vinapungua kwa sababu miji inakua.

Kwa hivyo, miji inapanuka, na kadri miji inavyopanuka, inanyonya vituo vya kilimo. Kwa hivyo, maisha ya kilimo au kilimo yanaingizwa katika aina hii pana ya maisha ya mijini ambayo watu wanaishi kupitia. Kwa hivyo kile ulichokuwa nacho Amerika ni mfumo wa kiwanda.

Ulikuwa na mfumo wa viwanda, nasi tuko katikati ya hili kwa sababu baadhi ya viwanda hivyo vya awali, viwanda vikubwa, vilikuwa Lowell, Massachusetts, si mbali sana na hapa. Kwa hivyo mfumo wa kiwanda unapanuliwa, na wakati mfumo wa kiwanda unakuwa sehemu ya maisha ya kitamaduni na kiuchumi ya Marekani, kuna vitisho vitatu vikubwa ambavyo huleta pamoja nao, na kanisa litalazimika kuamua jinsi tutakavyofanya kazi na vitisho hivi vitatu vikubwa vya mfumo wa kiwanda. Sawa, kwa hivyo, lakini ni Jumatano.

Nitachukulia hili kama Ijumaa, kwa hivyo nitakupa sekunde 10 tu, hakuna kutoka sasa, mfumo tu ambao kanisa litalazimika kukabiliana nao. Sawa, nambari moja, mishahara midogo, mishahara midogo kwa wafanyakazi, mishahara midogo kwa wafanyakazi. Sawa, sasa mishahara hii midogo, kabla ya 1835, kulitokea mabadiliko kidogo mwaka 1835. Mishahara wa wastani kwa wiki ulikuwa dola sita.

Kimsingi ilikuwa dola moja kwa siku. Sasa, hata mwaka 1835, hiyo si nyingi. Sasa hapa kuna janga lililosababisha kile ambacho kanisa litalazimika kukabiliana nacho.

Janga ni kwamba mishahara ilikuwa midogo sana kiasi kwamba wanaume, wanawake, na watoto wote walikuwa wakifanya kazi katika viwanda. Viwanda vilikuwa mahali ambapo ungeweza kupata wazee, ungeweza kupata wake za wanaume, ungeweza kupata watoto wa miaka mitano, sita, saba wamesimama kwenye vitambaa vya kufuma. Hilo ndilo tishio la kwanza kwake.

Mara chache hawakupata mapato ya kutosha kuwa na kiwango kizuri cha maisha, bila shaka kuhusu hilo. Kwa hivyo hilo ni tatizo moja. Tatizo la pili, tishio la pili la mfumo wa kiwanda, ni muda mrefu, saa nyingi, saa nyingi.

Sasa, kufanya kazi saa 14 kwa siku ilikuwa kawaida sana, na hiyo ilikuwa siku sita na mara nyingi siku saba kwa wiki. Kwa hivyo hiyo ilikuwa kawaida sana. Sasa kumbuka kwamba hii ni kazi ya kusaga ambayo watu hufanya wanapokuwa katika viwanda hivi, kazi ya kuchosha, kazi ya kusaga, kazi mbaya, na uko hapo kwa saa 14 kwa siku.

Sio tu kwamba wewe, kama mume na mke, uko pale, lakini watoto wako pia wanafanya kazi katika kiwanda hicho. Kwa hivyo hii ni mbaya, hii ni mbaya, hii ni mbaya. Kwa hivyo, saa ndefu na zenye kuchosha, hatimaye baada ya 1835, zilipunguzwa hadi saa 10 kwa siku, lakini bado, hiyo ingekuwa siku saba kwa watu wengi.

Hakukuwa na pumziko la Sabato, kwa hivyo ingekuwa siku saba kwa wiki. Kwa hivyo hiyo ni nambari mbili. Tatizo la tatu ni kwamba uhibitaji wa viwanda ulidhibitwa na watu wachache matajiri sana.

Walikuwa ndio waliodhibitaji viwanda, kundi dogo la wafadhili, na watu hao walikuwa wakitajirika sana huku watu waliofanya kazi katika viwanda hivyo wakizidi kuwa maskini sana. Kwa hivyo, nataka tu, nina picha hapa ambazo tutaonyesha baada ya dakika moja tu, lakini nataka tu, kuhusu mfumo wa kiwanda, lakini nataka tu kuzungumzia, nina shabiki wangu hapa, huyu ndiye shabiki wangu. Huko New York, kuna jumba la makumbusho bora zaidi la kuishi ambalo nimewahi kutembelea, na nimeona majumba mengi ya makumbusho ya kuishi kote Ulaya.

Makumbusho hai ni makumbusho kama Plymouth ambapo kuna watu, unajua, na kadhalika. Hii ni makumbusho bora zaidi ya kuishi ambayo nimewahi kutembelea; inaitwa Makumbusho ya Lower East Side Tenement, na hapo ndipo, na wanakupa shabiki. Sasa Makumbusho ya Lower East Side Tenement ni kweli, unajua, wakati mwingine utakapokuwa New York, unahitaji kwenda hapa.

Unajua, unapanga kwenda kwenye Jumba la Makumbusho la Nyumba za Wageni la Upande wa Mashariki. Kwa hivyo, ni nyumba za wageni zilizotengenezwa kwa ajili ya

watu wanaofanya kazi na maskini wa New York. Ziko chini katika Upande wa Mashariki wa Chini.

Upande wa Mashariki wa Chini katika Jiji la New York mwanzoni mwa karne, 1900, ulikuwa eneo lenye watu wengi zaidi duniani. Hakukuwa na eneo lenye watu wengi zaidi kuliko Upande wa Mashariki wa Chini, na walichofanya ni kwamba wameweza kumiliki baadhi ya nyumba hizo ambapo watu waliishi, na hawajajaribu kujenga upya nyumba hizo na kuzifanya zionekane nzuri. Wameziweka nyumba hizo kama zilivyokuwa, kama watu walivyokuwa wakiishi ndani yake, na unapoenda kwenye jumba la makumbusho, unachoweza kufanya ni kwamba kuna takriban ziara nane.

Ni ziara nzuri kwa sababu hutolewa na watu wa chuo kikuu wanaosoma mambo haya. Kuna takriban ziara nane unazoweza kuchagua. Mimi na Karen tulikuwa na muda wa ziara moja tu.

Hapana, mbili. Tulifanya ziara mbili. Tulifanya ziara ya familia ya Kiyahudi na ziara ya familia ya Kiitaliano, na hivyo wakatupeleka. Ziara ya kwanza, walitupeleka hadi kwenye nyumba ya kwanza tuliyokuwemo.

Ilikuwa takriban ndege tano juu, vyumba vitatu vidogo sana, na katika vyumba hivyo vitatu vidogo waliishi familia ya watu wanane. Namaanisha, jambo la kushangaza, na pia ilikuwa mahali hapo, hapa palitokea kuwa familia ya Kiyahudi, pia palikuwa mahali ambapo baba alikuwa fundi wa kushona nguo, alishona nguo, na kwa hivyo jikoni, ambayo ni katikati, una sebule ndogo, kisha una jikoni katikati, na kisha una chumba cha kulala, lakini jikoni, ambayo ni katikati, jiko lilipaswa kuwashwa siku nzima. Ikiwa hali ya joto ilikuwa nyuzi joto 105 nje, haijalishi.

Jiko lilibidi liwashwe kwa sababu mashine ya kukatia ilikuwepo siku nzima ikikanyaga tu nguo ambazo mume na mke walikuwa wakitengeneza, na kwa hivyo, bila shaka, hakukuwa na maji ya bomba. Unahitaji maji yote unayohitaji, na lazima uende safari tano za ndege ili kuyapata. Bila shaka, hakuna vyoo. Vyoo unavyohitaji viko chini kwenye basement, kwa hivyo hakuna maji ya bomba, na hakuna vyoo.

Katikati ya majira ya joto, ni ukatili. Hiyo ndiyo moja ya sababu waliyotupa mashabiki, kwa sababu tulikuwa tumejaa watalii wengine, na wakasema, kwa hivyo kuna joto kidogo hapa, sivyo? Hebu fikiria kama ungeishi hapa, na wakati wa baridi, mara nyingi kuna ukosefu wa joto. Ilikuwa uzoefu mbaya sana, lakini ni uzoefu unaohitaji kuona, na kile walichofanya, ambacho tulidhani kilikuwa cha kuvutia sana, walifuatilia familia, historia ya familia.

Sasa, familia ya kwanza tuliyoiona, familia ya Kiyahudi, hatimaye ilifanikiwa. Namaanisha, walikuwa wamenaswa katika hili, na mtoto alikula watoto sita, kwa hivyo watoto lazima, lazima ujipange usiku, lazima ujipange, uweke matandiko sakafuni, ili watoto wote waweze kulala sakafuni, unajua, lakini familia hiyo, kupitia

tasnia tu, walifanikiwa. Hatimaye waliweza kutoka, kupata nyumba, kuwa na biashara bora, na kadhalika.

Familia ya pili tuliyoiona, Mungu akubariki, familia ya pili tuliyoiona ilikuwa familia ya Ireland, na kitu kama hicho, watoto wengi, na wewe unaishi wapi, lakini hawakufanikiwa. Walikufa katika nyumba hiyo ndogo. Walikufa kwa ugonjwa.

Baba alifariki mapema. Watoto walikuwa na magonjwa. Ilikuwa mwisho mbaya kwa familia, lakini huo unaitwa Jumba la Makumbusho la Lower East Side Tenement, na hutaki kukosa huo ikiwa utawahi kuwa Jiji la New York.

Ni jumba kubwa la makumbusho lililo hai, lakini pengo kati ya maisha hayo na maisha ya watu walioendesha viwanda ambavyo watu hawa wote walikuwa wakifanya kazi, au wakifanya kazi, unaweza kufanya kazi hiyo nyumbani kwako, kama vile Taylor alivyofanya katika la kwanza. Pengo lilikuwa pengo kubwa, na makanisa yalilazimika kukubaliana na hili na kusema, unajua, tufanye nini kuhusu hili? Kwa hivyo, hilo hapo. Sasa, moja ya vitabu vikubwa vinavyozungumzia hili ni Owen Chadwick.

Ana kitabu, kitabu chenye vitabu viwili kinachoitwa Kanisa la Victoria, na, inachukua muda mrefu kukisoma. Ni kinene sana, lakini kimsingi ni mazungumzo ya kanisa la Kiingereza huko Victoria, na katika sehemu za kitabu, anazungumzia aina hii ya hali ya msongamano. Kwa hivyo, nitakuwa sahihi nawe.

Nitasoma aya moja fupi kutoka Kanisa la Victoria. Makanisa ya parokia, makanisa yanayopingana, na makanisa ya Katoliki ya Kirumi hayakuwa na vifaa vya kukabiliana na wimbi la wahamiaji walioingia katika miji ya Uingereza. Makanisa na makanisa hayakuwa ya kipekee.

Hakuna kitu katika miji kilichokuwa na vifaa vya kukabiliana nacho. Serikali ya manispa, majengo, usafi wa mazingira, afya, makaburi, hospitali, barabara, lami, taa, polisi, madaktari wa meno, shule, vyombo vyote vya maisha ya jiji vilikazwa hadi vikaanza kupasuka, na hiyo ingekuwa kweli pia kwa maisha ya Marekani. Kwa hivyo fikiria tu, unapofikiria jinsi unavyoendesha jamii au jinsi unavyoendeleza utamaduni, haya hapa mambo ambayo huyafikirii, lakini ujenzi, usafi wa mazingira, hali ya afya, makaburi, hufikirii kuhusu hilo.

Hospitali, barabara, lami, taa, polisi, madaktari wa meno, madaktari, na mambo haya yote ambayo watu wanahitaji ili kuishi maisha mazuri hayapo, na kwa hivyo Owen Chadwick anafanya kazi nzuri kuzungumzia hilo. Ndiyo? Familia, hapana, hizi ni familia ambazo zingeishi katika nyumba hizo mwishoni mwa miaka ya 1800, 1900, kwa hivyo ndio, hizi ni familia zilizoishi hapo, na ziliishi huko katika miaka ya 19, 19, ziliishi huko mwanzoni mwa karne, 1900, hatimaye, hatimaye karibu 1930, vema, mapema zaidi ya hapo, lakini hatimaye serikali iliingia katika hili. Sasa makanisa yalikuwa na nia sana katika hili, Roch na Bush walikuwa na nia sana katika hili, lakini

hatimaye makanisa yaliingia katika hili, lakini sawa, kwa hivyo tutafanya nini? Naam, tutahitaji vyoo kwa ajili ya watu hawa, tunahitaji usafi wa mazingira kwa ajili ya watu hawa, tunahitaji maji ya bomba kwa ajili ya watu hawa, tunahitaji gesi kwa ajili ya watu hawa, kwa hivyo hatimaye kulikuwa na, serikali iliingilia kati, lakini pia makanisa, ili kuwapa hali bora ya maisha, lakini nyumba hatimaye ziliharibika sana kiasi kwamba zilizifunga tu katika miaka ya 1920, 30, na ikabidi kujenga maeneo mapya na kadhalika, kwa hivyo hii ni, hizi si familia zinazoonekana sasa, lakini wanajua historia, wameweza kufuatilia historia ya baadhi ya familia hizi na kuona walikokwenda, kwa hivyo ni nani angekuwa hai leo kati ya familia hizo angekuwa kama vitukuu au vitukuu.

Wakati mwingine pia hufanya hivyo. Ninapozungumzia kuhusu jumba la makumbusho lililo hai, ninachomaanisha si kuingia tu kwenye jumba la makumbusho na kuangalia mambo, bali kuwa na mtu anayekuongoza na kuzungumzia, na wakati mwingine wana waigizaji kama wanavyofanya huko Concord, kwa mfano, wakati mwingine wangukuwa na waigizaji huko na kadhalika, lakini ndio, kwa hivyo ni, ndio, ni hivyo, ndivyo ilivyo, ni Jumba la Makumbusho la Tenement la Upande wa Mashariki wa Chini na, unajua, tunashukuru kwamba hatuishi katika nyumba hizo, bila shaka kuhusu hilo. Kwa hivyo, sawa, sasa kwa namna fulani, kwa namna fulani tu, kwa namna fulani tu, kwa namna fulani tu, tofauti hapa, kwa hivyo hizi ni picha tu, sio maandishi, kwa hivyo hivi ndivyo maisha yangeonekana katika kituo cha mijini huko, Uingereza na Uingereza, Uingereza na Amerika. Hivi, sasa hivi ndivyo tulivyoona katika, tuliona picha kama hizi katika Jumba la Makumbusho la Tenement la Upande wa Mashariki wa Chini.

Hapa kuna mwanamke na watoto wake wawili; ameketi jikoni; hakuna mengi ya kufanya huko siku nzima. Hapa kuna mfumo wa kiwanda, ambao ulikuwa, unajua, majengo ya ghorofa 10, 20, 30, 40, na umejazana humo na ndivyo unavyofanya saa 14 kwa siku, umekaa kwenye mashine hizo, unajua, siku saba kwa wiki, namaanisha, huo ndio mfumo wa kiwanda. Kulikuwa na baadhi ya matukio ya kusikitisha, kwa njia, bila shaka, huko New York na sehemu zingine, lakini kulikuwa na baadhi ya matukio ya kusikitisha ya moto kwa sababu walikuwa wakifanya, walikuwa wakifanya, walikuwa wakizuia njia ya kutolea moto ili watu wasiweze kutoka nje na kuvuta sigara au kunywa kikombe cha kahawa au kitu kama hicho.

Njia za kutolea nje za moto zingezuiwa moto ulipokuja, na maelfu ya watu wanguuawa kwenye moto huo; ilikuwa ya kikatili sana. Maisha ya kiwandani, mwanamke akiwa amesimama pale saa 14 kwa siku, siku saba kwa wiki, ungependa kutumia maisha yako vipi kufanya hivyo? Namaanisha, ya kikatili sana. Kulikuwa na mgogoro wa vyama vya wafanyakazi, bila shaka, kwa sababu watu walitaka kujiunga na vyama vya wafanyakazi ili kutoa maoni yao, kwa hivyo harakati nzima ya vyama vya wafanyakazi ikaingia katika hilo.

Sasa, tofauti hapa, tofauti hapa ni Newport, Rhode Island, majumba ya kifahari ya Newport. Ni wangapi kati yenu mmewahi kwenda kwenye majumba ya kifahari ya Newport, Matt? Sawa, wanne au watano kati yenu mmewahi kwenda kwenye majumba ya kifahari ya Newport. Sasa, tofauti ni kwa wamiliki wa viwanda kwa sababu haya ndiyo mambo tunayotaka kukumbuka unapoenda kwenye majumba ya kifahari ya Newport. Majumba haya ya kifahari ni Jumba la Marumaru huko Newport; majumba haya ya kifahari yalikuwa makazi ya majira ya joto pekee.

Hapa ndipo walipoenda kwa ajili ya majira ya joto. Sasa, walikuwa na watumishi 60 au 70 ndani ya nyumba ili kuendeleza nyumba wakati wote wa baridi kali na kisha wakati wa kiangazi watu walipokuja, lakini huu ni msimu wa joto pekee. Huu ni wiki nane katika nyumba hizi pekee. Niliona huu wa kuvutia kwa sababu ulikuwa chumba cha kulia chakula.

Nadhani hii ilikuwa ya Jumba la Marumaru kama sijakosea, lakini viti vilikuwa vizito sana, havikuweza kuhamishika. Kwa hivyo, matajiri hawa wote walipokuja kula chakula cha jioni, ilibidi mtumishi asimame nyuma ya kila kiti na aweze kuvuta kiti ili mtu aweze kukaa na kusukuma kiti ndani ili mtu aweze kufurahia mlo wake. Hii ni kwamba, lazima uwe na watumishi wengi kwa ajili hiyo.

Hii, tena, ni ukumbi wa michezo wa Jumba la Marumaru, ambalo ni la kifahari sana ikilinganishwa na nyumba za kupanga ambazo tumeziona hivi punde. Kwa hivyo, hizo ni mikakati ya kuokoa imani, lakini hatutaingia katika hilo. Kwa hivyo, tofauti.

Sasa, swali ni kuhusu tofauti hii, si serikali pekee inayopaswa kuchukua jukumu fulani kwa hili, lakini makanisa yanapaswa kuanza kuangalia hili na kusema, tutafanya nini kuhusu mfumo huu mzima wa kiwanda na jinsi watu wanavyoishi na tutafanya nini kuhusu tofauti hiyo kwa sababu watu wanapata kipato cha chini sana, lakini bado watu wanaomiliki viwanda hivyo ni matajiri sana. Sasa, mtu mmoja aliyeingia katika mradi huu alikuwa Walter Rauschenbusch. Ningependa uandike jina lake hapa kwa sababu tuna hotuba nzima kuhusu Rauschenbusch, lakini mtu mmoja aliyeamua kuingia katika mradi huu alikuwa Walter Rauschenbusch.

Na unasoma wasifu wake. Natumai unasoma sura moja kwa wiki au kitu kama hicho ili tu uendelee na wasifu huo. Hutaki kuusoma usiku kabla ya mtihani wa mwisho, lakini huyo ni Walter Rauschenbusch.

Sasa, acha niseme tu hapa kuhusu Walter Rauschenbusch: moyo wake wa huduma ulikuwa wa kiinjilisti. Walter Rauschenbusch anaitwa na mwandishi wa wasifu wake, mwandishi wa wasifu Evans, ambaye utasoma. Anamwita Walter Rauschenbusch kama mhubiri wa kiinjilisti.

Kwa hivyo, ana moyo wa kiinjilisti kwa watu. Na kwa njia, Walter Rauschenbusch, ambaye utaona katika wasifu wake, alikuwa rafiki mzuri sana wa Dwight. Kwa hivyo

hapa una Dwight L. Moody, mtu huyu mwenye msimamo mkali zaidi na una Walter Rauschenbusch, mtu huyu mwenye aina zaidi ya mliberali anayependa mabadiliko ya kijamii, lakini ni marafiki. Na Rauschenbusch alikuwa akihudhuria mikutano ya kinabii ya Moody huko Northfield.

Kwa hivyo hiyo inakuonyesha kwamba kunaweza kuwa na urafiki. Ingawa kunaweza kuwa na tofauti za kitheolojia, urafiki upo. Lakini Rauschenbusch itajali sana mambo yote ambayo tumeonyesha na mambo yote ambayo tumetaja. Kwa hivyo itabidi tuangalie hili tutakapofika Rauschenbusch.

Kwa hivyo, tutakaporudi, hebu tuone jinsi makanisa yatakavyoitikia haya yote. Kwa hivyo hilo linatufanya tuanze. Kuwa na mapumziko mema.

Huyu ni Dkt. Roger Green katika mafundisho yake kuhusu Ukristo wa Marekani. Huu ni kipindi cha 16, Uinjilisti katika Karne ya 19, DL Moody.